

Nemčija ponudila Mehiki zvezo.

V Ameriki je veliko pozornost in razburjenje vzbudila objava pisma, s katerim je nemška vlada ponudila Mehiki zvezo proti Zedinjenim državam. Nemčija je namreč dne 19. januarja, torej še pred napovedjo poostrenega podmorskega boja poslala mehikanski vladi posebno pismo, podpisano od državnega tajnika za zunanje zadeve, Zimmermana. V tem pismu ponuja Nemčija Mehiki v slučaju vojke z Zedinjenimi državami zvezo, ji obljublja denarno pomoč in se zavezuje, da bodo v slučaju zmage Mehiki vrnjene nekatere izgubljene pokrajine. To pismo nemške vlade je nemški poslanik v Novemjorku grof Bernstorff pred svojim odhodom po nekem naglem selu odposlal nemškemu konzulu v Mehiki. To stvar pa so zvovali politični skrivni agentje ter so temu možu, ko se je peljal proti Mehiki, v železniškem vozu odvzeli dotične važne listine. Tako je prepis imenovanega nemškega pisma prišel v roke severnoameriške vlade. Sedaj, ko se spor med Ameriko in Nemčijo vedno bolj zapleta, je Wilson dal omenjeno pismo objaviti. V Ameriki je vsled tega nastalo velikansko razburjenje. Nemčiji se očita zahrbtno postopanje in rovarstvo in kaže se na Nemčijo kot največjo nasprotnico ameriških težanj. Nemčija se vtika v ameriške zadeve, kričijo ameriški, za vojsko goreči listi, ki se pri svoji agitaciji opirajo na geslo: Amerika Amerikancem, zoper katero se je Nemčija pregrešila. Tako se je za vojno misel pridobil tudi velik del tistih ljudi, ki so prej bili za mir. Kar se dostaje uspeha, ki ga je Nemčija nameravala doseči s to ponudbo, ni ga dosegla nobenega. Mehika se ji ne mara pridružiti, in Japonska, na katero bi naj bila Mehika po nemškem nasvetu vplivala, je izjavila, da ostane zvesta ob strani četverosporzuma in Zedinjenih držav.

Avstrija odgovarja Ameriki.

Avstro-ogrski zunanji minister je poslaniku Zedinjenih držav izročil odgovor naše vlade na ameriško spomenico z dne 18. februarja t. l. Odgovor vsebuje dolgo razpravo o načelih in določilih mednarodnega prava, veljajočega na morju. Anglija, tako v tem odgovoru razpravlja naša vlada, je takoj iz početka vojske začela lomiti meje, katere ji je stavilo mednarodno pravo. Da bi osrednje vlasti odrezala od vsakega dovoza, je vedno bolj množila število tistega blaga, ki ga je prepovedala za uvoz. Nazadnje na tej listini ni nič več manjkalo, kar je potrebno za življenje. Z zaprtjem — blekado — Severnega morja, ki pride tudi za pomorsko trgovino Avstrije v poštev, je bila listina prepovedanega blaga dopoljena in kršitev mednarodnega prava je dosegla svoj vrhunec. Nemčija in Avstrija sta se pomisljale dve leti. Potem sta se odločili da bota Angliji vračali z istim orožjem. Napoved poostrenega podmorskega boja krši le navidezno pravice nepristrancev, v resnici pa je njim v prilog, ker se ta boj vrši za prostost morja. P-čolni, ki krožijo okoli Anglije, napovedujejo narodom, da bo svoboda na morju napočila za vse države. Ali bodo to razumeli nepristranci zlasti velike ljudstvo Zedinjenih držav? Kar se dostaje zahteve severno-ameriške vlade, naj se ladje prej posvarijo, predno se potopijo se avstro-ogrska vlada pridružuje temu načelu človečnosti. Ta posvaritev se ali izvrši, predno se posamezna ladja potopi, ali predno kakšna ladja zapusti pristanišče, ali pa vlada vojkujote se države s posebno spomenico izda posvaritev za vse ladje. Sicer pa avstro-ogrska vlada ne more pritrčiti načelu, da je potopitev brez posvaritve le takrat dovoljena, če se ladja ustavlja ali pa skuša zbežati. Trgovske ladje, prevozne in sploh take ladje, ki so v službi vojskujote se države, se smejo potopiti brez posvaritve. Avstro-Ogrska vlada se te pravice še ri poslužila, pač pa sovražniki, kakor sprj umejo slučajih potopitve »Elektre«, »Dubrovnik«, »Zagrabca« itd. Dokler teče vojska, avstrijske bojne ladje niso potopile niti ene sovražne trgovske ladje brez posvaritve, in sicer vsaj splošne posvaritve. Da se naj vsaka ladja poprej po ebno, posvari, predno se o potopi, to se ne da vselej izvršiti iz vojnih razlogov. Veliko bolj primerno je, da se potniki nepristranskih držav pri svoji vožnji poslužujejo nepristranskih ladij, pa ne sovražnih. Kar se tiče obo-roženja trgovskih ladij, je avstro-ogrska vlada mnenja, da taka oborožitev ni utemeljena v mednarod-

nem pravu. Tega načela se je Avstrija vedno držala ter je nepristrance pravočasno posvarila, naj svojih podanikov ne izročijo oboroženim trgovskim ladjam. Avstrijske bojne ladje so celo dobile povelje, naj v slučaju, če srečajo tudi oborožene trgovske ladje, če je mogoče, najprej izdajo svarilno znamenje in poskrbijo za rešitev potnikov. Da bi bili, kakor zatrjuje ameriško poslaništvo, avstrijski P-čolni brez svarila potopili oborožene angleške parnike »Secondo« in »Welch Prince«, je pomota. Avstrijske bojne ladje se sploh niso udeležile potopitve omenjenih parnikov. Da se še vnaprej zavrnejo vse neutemeljene obdolžitve, se naznači, da avstrijski P-čolni delujejo samo v Adriji in v Sredozemskem morju, vsled česar se ni bati, da bi naše bojne ladje kršile ameriške interese. Avstro-ogrska vlada more torej ugotoviti, da svojih zagotovitev, ki jih je dala v slučaju »Ancone« in ponovila v slučaju »Persie«, z izjavami z dne 10. februarja 1916 in 31. januarja 1917 ni spremenila alj omejila. Njene težnje stremijo za tem, da se človeštvu kmalu zopet vrne mir. Če je pri zasledovanju tega cilja prisiljena k omejitvi nepristranske trgovine, ni njena krivda, marveč njenih sovražnikov, ki hrepenijo po tem, da bi pokončili našo armado.

Italijansko bojišče.

Na Primorskem, Koroskem in Tirolskem se vsijo le manjši spopadi. Italijanske priprave za večje napade so dovršene, artilerija v ogromni množini stoji pripravljena, kakor navadno pa nagaja Kadorni neugodno vreme. Italijani poročajo, da je njihova artilerija v rušila koroski trg Trbiž, zlasti kolodvor in velik del železniške proge; to je popolnoma neresnično, ker Italijani niso nič zadeli. Poročila iz Italije z nevoljo naznanjajo, da bo avstrijskim četam proti Italiji poveljeval maršal Konrad pl. Hecendorf, ki je že od nekaj znan kot izrazit nasprotnik Italije.

Tik pred deseto soško bitko.

List »Pesti Naplo« piše: Na ozemlju pri Gorici je spoznati, da zbira sovražnik izvanredno velike množine artilerije. Vsa znamenja kažejo, da je pričetek desete soške bitke samo vprašanje nekaj dni.

Italijani se bojijo maršala Konrada.

Iz Lugana v Švici se poroča, da se Italijani vest o prestavi načelnika avstrijskega generalnega štaba maršala Konrada prvotno sprejeli z zadovoljnim veseljem. Sedaj pa italijanski listi s težko prikritimi bojaznjo pišejo, da je maršal Konrad do o čea zadati Italijanom pri bodočih bojih odločilen udarec. Lahki smatajo se od nekaj Konrada za svojega odločnega nasprotnika.

Italijanski državni zbor.

V italijanskem državnem zboru, ki je začel zborovati dne 1. marca, se vložili socialisti predlog, da se naj pospešijo mirovna pogajanja. Ministrski predsednik Boselli je raditega zahteval zaupnico, za katero je glasovalo 227 poslancev, proti 31, 60 pa se jih je odstranilo. Tore je približno ena tretjina poslancev za to, da se napravi konec vojske. V italijanski zbornici so se tudi slišale velike pritožbe glede na pomanjkanje živil, premoga, voznih sredstev itd.

Na drugih bojiščih.

Na ruskem in rumunskem bojišču je zopet huda zima. Na nekaterih odsekih sneži že več kot teden dni. Kljub temu se opaža na ruski strani živahno gibanje. Ruska armada od Volinje do izliva Donave bo baje kmalu pričela z ofenzivo.

Na macedonskem bojišču so se zadnje dni preteklega tedna razvili manjši, pa precej živahni boji ob reki Strumi, ki pa so te dni zopet ponehali. Sarajeva armada se le s t-zavo oskrbuje z vojnimi gradovinami.

Ob Ankaru in francoskem bojišču se je Angležem posrečilo pomakniti svoje postojanke za nekaj kilometrov naprej, ker se se Nemci prestovoljno umaknili, da skrije svoje bojne črte ter za-

vzamejo ugodnejše postojanke. Na vsotnem delu fronte topovski boji in boji zrakoplovcev. Angleži so zopet prevzeli od Francozov del fronte in sicer pri kraju Roye južno od mesta Perone. Angležem se je pridružila ena divizija portugalskih čet Zakaj je zbrala Francija ob francosko švicarski meji do 800.000 mož, bo pokazala bližnja bodočnost.

Kakor smo že zadnjič poročali, so Angleži zasedli v Mezopotamiji Kut-el-Amaro ob reki Tigris in bi radi od juga proti Bagdadu, Rusi so pa zasedli važno perzijsko mesto Hamadan in nameravajo prodirati od severa proti Bagdadu. — Na ostalih turskih bojiščih nobenih važnejših dogodkov.

Rusi zasedli Hamadan.

Iz Teherana se poroča: Rusi so zasedli perzijsko mesto Hamadan.

Hamadan je važno severno-perzijsko mesto, ki leži kakih 225 km vzhodno od turško-perzijske meje. Že meseca julija 1916 so Rusi zasedli Hamadan, toda bili so vrženi nazaj. Za mesto so se vršili razni hudi boji, dokler se Rusom ni posrečilo zopet zasedeti Hamadan.

Razne politične vesti.

V hrvatskem državnem zboru se te dni razpravlja o adresi, ki se pošlje kralju Karlu. Predložilo se je dvojno besedilo te adrese: eno je redložila hrvatsko-srbska koalicija, to je vladna skupina, drugo pa manjšina, ki sestoji iz obeh struj pravaške in iz kmetske stranke. V adresi, ki jo je vložila manjšina, se obžaluje, da ce ar o nastopu vlade ni o tem z lastnoročnim pismom obvestil hrvatskega sabora, kakor se je to zgodilo ogrskemu državnemu zboru. Kakor dokazuje zgodovina, je Hrvatska nastopala vedno kot samostojna, neodvisna država. Obžalovati je torej da nagodba iz leta 1867 daje Nemcem in Madžarom v državi prednost na škodo drugim narodom, zlasti Hrvatom. Nato se z živahnimi potezami slika položaj hrvatskega ljudstva na jugu naše države. Ob jadranski obali se je hrvatsko-slovenski živelj vedno zanemarljal, laska manjšina pa pospeševala. S hrvatskim narodom se tudi mora združiti slovensko ljudstvo, ki je s hrvatskim istega plemena in iste krvi. Zato se morajo Hrvatska Slavonija, Dalmacija, Istra, Kranjska, Koroska, Štajerska, Bosna in Hercegovina združiti v enotno samostojno, državno telo v okviru avstro-ogrske monarhije pod žezlom Habsburžanov. To bi bil edini izhod iz sedanjega položaja, v katerem se sedaj nahaja ljudstvo. Le s to združitvijo bi moglo ljudstvo izvršiti svoje naloge sredi med evropskimi narodi. — Vse pejav je to, da so se naši bratje Hrvati v hrvatski postavodajni zbornici zavzeli tudi za nas Slovence in se jono povedali, da želijo, da bi se oba bratska naroda tesneje združila pod krono Habsburžanov. To bi tudi bila velika okrepitev naše monarhije na jugu.

O nemškem državnem jeziku piše bruski list »Hlas«: »Zakaj ta zahteva? V armadi je poveljevalni jezik nemški, toda povelja imajo pridžek, da jih morajo moštvo razloščati v materinem jeziku. V zbornici so dovoljeni vsi jeziki, in nemščina je samo dobrovoljno pripuščena kot posredovalni jezik. Državni zakonik izhaja v vseh jezikih. Zakaj tedaj zahtevajo nemški državni jezik? Zaradi uradnikov, ki jezika ljudstva, s katerim so v uradni zvezi, ne znajo ali pa nečeje znati. V narodno mešanih državah — in Avstrija je taka — so narodni boji največ jezikovni boji in so v bistvu boji za to, ali mora uradnik znati jezik onih narodov, ki živijo v njegovem uradnem območju in so v zvezi z uradi. Sicer je jezikovno vprašanje nastalo iz politične nestrpnosti, toda narodne in jezikovne boje živijo in oživljajo uradniki, ki stojijo na politično nestrpnem stališču, ne znajo jezika in so polni predsodkov. Pri tem umetno vzbujenem boju igrajo ravno glavno vlogo tisti, ki so dolžni biti v zvezi, svetovati in pomagati pripadnikom vseh narodov. Cesar je pri poslonitvi odgovorjal v vseh jezikih, on naj nam bo vzor.

Glasilo dunajskih Čehov, »Vidensky Dennik«, je obhajal te dni desetletico svojega obstoja. List ima velike zaslug za prebujo in organizacijo dunajskih Čehov. Njegovi izdajatelji in uredniki so prva leta morali hoditi težko pot. Urednik se bili n-stevilokrat obsojeni, list je bil zaplenjen v desetih letih 1100krat dve leti so v tiskarni pečatili stroje, »ker se delali preveč ropota«, konsorcij je plačal glob in sedanjim stroškom soč ti-